

Artikel

Duurzaam en verantwoord beleggen vragen om bewuste keuzes en beleid

Arie Gravendeel & Bob Crans

April 2026

Duurzaam en verantwoord beleggen vragen om bewuste keuzes en beleid

Montae
& Partners

Duurzaam en verantwoord beleggen, ook wel ESG genoemd, is de afgelopen decennia geleidelijk maar ingrijpend veranderd. Waar het tot ongeveer 15 jaar geleden vooral ging om uitsluitingen met een beperkte invloed op de beleggingsportefeuille, zien we tegenwoordig steeds verdergaande vormen van ESG-integratie, thematisch beleggen en impactbeleggen. Daardoor hebben duurzaamheidskeuzes in toenemende mate invloed op het financiële profiel van de beleggingsportefeuille.

Mate van ESG-integratie verschilt

De mate waarin pensioenfondsen duurzaamheid integreren, loopt uiteen. Dat hangt samen met de visie van het fonds op maatschappelijke verantwoordelijkheid, thematische voorkeuren en duurzaamheidsdoelstellingen. Maar ook met de omvang van het fonds, de beschikbare interne capaciteit en de geldende wet- en regelgeving. Vrijwel alle fondsen hebben inmiddels een basis gelegd voor duurzaam en verantwoord beleggen. Een deel gaat al verder dan dat. Bijvoorbeeld door een eigen impactportefeuille in te richten, ESG-data in te kopen, zelf analyses uit te voeren en door vermogensbeheerders nadrukkelijker aan te sturen.

De trend is meer duurzaamheid, mede door Wtp...

Veel Nederlandse pensioenfondsen willen hun beleid voor duurzaam en verantwoord beleggen verder verdiepen. De invoering van de Wtp vroeg de afgelopen jaren echter veel bestuurlijke aandacht, waardoor de doorontwikkeling hiervan regelmatig naar de achtergrond verschoof. Nu steeds meer fondsen de implementatie van de Wtp afronden, ontstaat er weer ruimte en tijd om duurzaamheidsambities op te pakken en concreet te maken. Daarbij speelt ook mee dat pensioen-

fondsen zich in dit nieuwe tijdperk herkenbaar willen positioneren. Een duidelijk beleid voor duurzaam en verantwoord beleggen draagt bij aan die eigen identiteit van het pensioenfonds.

... en geopolitieke ontwikkelingen

Tegelijkertijd beïnvloeden geopolitieke ontwikkelingen het ESG-domein. De terugtrekkende ESG-beweging en de buitenlandpolitiek van de Amerikaanse overheid kunnen risico's vergroten. Bijvoorbeeld ten aanzien van energiezekerheid, governance en sociale stabiliteit. Ook veranderen hierdoor de opvattingen over beleggingen in defensie en het belang van strategische autonomie van Europa.

Sterkere ambities kunnen niet zonder portefeuilleconstructie te betrekken

Sterkere duurzaamheidsambities raken ook de inrichting van de portefeuille. Dat geldt bijvoorbeeld voor impactbeleggingen, die vaak vragen om allocatie naar illiquide beleggingen, of beleggingscategorieën die eerder geen plaats hadden in de portefeuille. Ook verdergaande ESG-integratie kan directe gevolgen hebben voor de portefeuille. Bijvoorbeeld wanneer positieve selectie of andere duurzaamheidscriteria het beleggingsuniversum verkleinen, en de afwijkingen ten opzichte van de gehanteerde benchmark vergroten. Daardoor moeten pensioenfondsen explicieter afwegen hoeveel ruimte zij binnen de portefeuille willen geven aan duurzaamheid, hoeveel afwijking van de benchmark aanvaardbaar is en welke gevolgen dat heeft voor spreiding, liquiditeit en risico.

Hoe ambitieuzer het duurzaamheidsbeleid, des te groter de mogelijke invloed op rendement, risico, liquiditeit, benchmarkkeuzes en governance. Nieuwe instrumenten of beleggingscategorieën hebben immers vaak een ander financieel profiel dan de beleggingen die zij vervangen en moeten ruimte krijgen in de portefeuille. Dat betekent dat duurzaamheidskeuzes niet los kunnen worden gezien van de strategische allocatie van het fonds.

Duurzaamheid verschuift daarmee van een beleidsmatige aanvulling naar een integraal portefeuillevraagstuk. Zodra keuzes op het gebied van duurzaamheid of impact materiële invloed hebben op het risico-rendementsprofiel, de liquiditeit of de afwijking ten opzichte van de benchmark, moeten zij ook in samenhang met de rest van de portefeuille worden beoordeeld. Alleen zo kan het bestuur onderbouwd sturen op zowel financiële doelstellingen als duurzaamheidsambities.

Juist omdat de financiële en portefeuilletechnische gevolgen groter worden, is heldere beleidskadering essentieel. Een goed uitgewerkt beleid voor duurzaam en verantwoord beleggen helpt het bestuur om consistente keuzes te maken, discussies met vermogensbeheerders gericht te voeren, en verantwoordelijkheden helder te beleggen. Daarnaast vraagt deze fase om passende rapportage en duidelijke communicatie. Zo ontstaat inzicht in zowel de voortgang op duurzaamheidsdoelenstellingen, als de gevolgen voor portefeuille en risicoprofiel.

Van ambitie tot uitvoering

Montae & Partners ondersteunt pensioenfondsen bij het concretiseren en implementeren van duurzaamheidsambities. Dat begint met het aanscherpen van de bestuurlijke ambitie, bijvoorbeeld via workshops of onderzoek onder deelnemers en werkgevers. Vervolgens helpen wij fondsen bij het vertalen van die ambitie naar beleid, portefeuillekeuzes, selectie van beheerders, rapportage en communicatie. Na de inrichting van het beleid, dragen we zorg voor de

monitoring van de beheerders en de resultaten, en ook periodieke evaluatie van het beleid en uitvoering.

Binnen onze advisering combineren wij inhoudelijke ESG- en impactkennis met onze expertise en ervaring in strategisch beleggingsbeleid en implementatie, voor zowel publieke als private markten. Onze advisering is onafhankelijk: wij hebben geen commerciële binding met fiduciair managers of vermogensbeheerders, maar wel de expertise, 'countervailing power', om deze voor u te selecteren en monitoren. Juist daardoor kunnen wij pensioenfondsen objectief ondersteunen bij de afweging tussen ambitie, uitvoerbaarheid en financiële consequenties.

Neem contact met ons op

Heeft u vragen of wilt u vrijblijvend sparren? Neem dan gerust contact met ons op.

Arie Gravendeel

arie.gravendeel@montaepartners.nl
+31 (0)6 51 58 59 16

Bob Crans

bob.crans@montaepartners.nl
+31 (0)6 25 33 47 81

www.montaepartners.nl

